

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA

Hungarian Veterinary Journal
Vol. 142. No. 6. – Budapest, June 2020.
Established by Prof. B. Nádaskay, 1878

A SARS-CoV-2 virionjának transzmissziós elektron-
mikroszkópos képe (National Institute of Health)

VIROLÓGIA

A háziállatok főbb coronavírussai,
és a SARS-CoV-2 elleni vakcinás és
gyógyszeres védekezés lehetőségei

BAROMFI

Baromfiállományok *Mycoplasma
gallisepticum* okozta fertőzései

KISÁLLAT

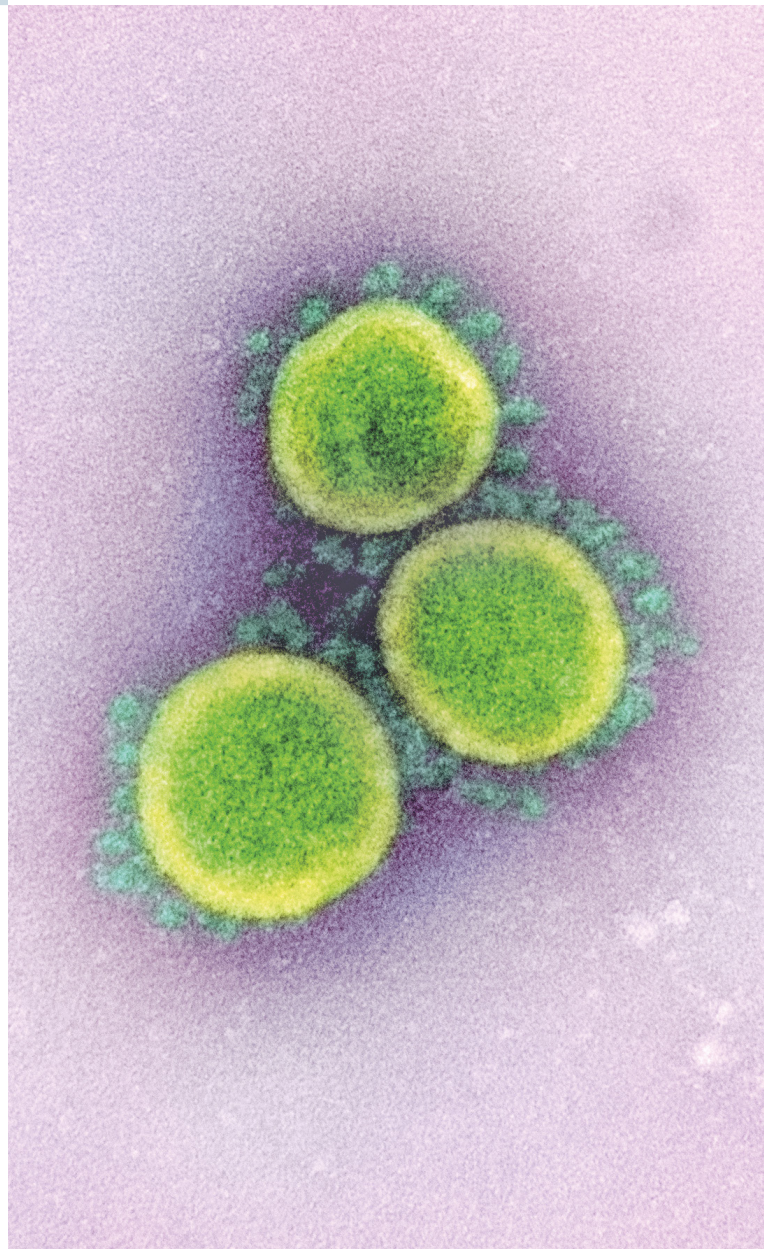
Macskák idiopátikus húgyhólyag-
gyulladásának neurohumorális
és biokémiai háttere

VADON ÉLŐ ÁLLAT

Kárcsökkentési lehetőségek az afrikai
sertéspestis elleni védekezésben

IN MEMORIAM

Dr. Szigeti Gábor (1944–2020)

VIROLÓGIA / VIROLOGY

- 323.** Balka Gy., Bálint Á., Cságola A., Farsang A., Jerzsele Á., Kiss I., Zádori Z.: A háziállatok főbb coronavírussai, és a SARS-CoV-2 elleni vakcinás és gyógyszeres védekezés lehetőségei

Irodalmi áttekintés

Gy. Balka, Á. Bálint, A. Cságola, A. Farsang, Á. Jerzsele, I. Kiss, Z. Zádori: Vaccine developments and pharmacological treatment options against SARS-CoV-2 infection and the control of coronaviruses in domestic animals
Literature review

BAROMFI / POULTRY

- 349.** Bekő K., Gyuranecz M.: Baromfiállományok *Mycoplasma gallisepticum* okozta fertőzése

K. Bekő, M. Gyuranecz: *Mycoplasma gallisepticum* infections in poultry

KISÁLLAT / SMALL ANIMALS

- 367.** Hatala P., Lajos A., Orbán K., Mátyás G., Neogrady Zs.: Macskák idiopátiás húgyhólyag-gyulladásának neurohumorális és biokémiai háttere

Irodalmi összefoglaló

P. Hatala, A. Lajos, K. Orbán, G. Mátyás, Zs. Neogrady: Neurohumoral and biochemical background of feline idiopathic cystitis
Literature review

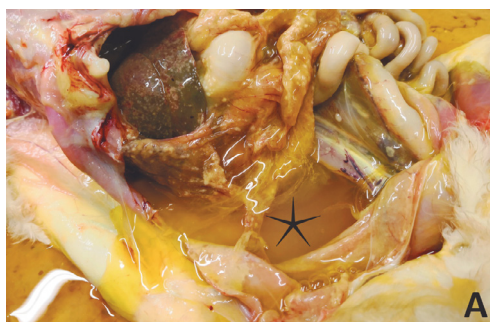
VADON ÉLŐ ÁLLAT / WILD ANIMALS

- 377.** Battay M., Lehotzky P., Gyurcsó A., Bleier N., Csirke L., Illés B. Cs., Ózsvári L.: Kárcsökkentési lehetőségek az afrikai sertéspestis elleni védekezésben

M. Battay, P. Lehotzky, A. Gyurcsó, N. Bleier, L. Csirke, B. Cs. Illés, L. Ózsvári: Possibilities to reduce losses in the control of African swine fever

IN MEMORIAM

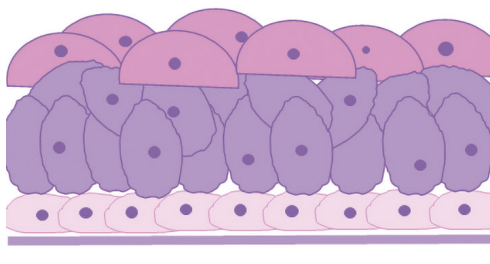
- 365.** Dr. Szigeti Gábor (1944–2020)

327. A FIP exsudatív formája

354. *M. gallisepticum* okozta orrmelléküreg-gyulladás

369. A húgyhólyaghám felépítése

382. ASP vaddisznógyűjtő konténer

A folyóiratot indexeli és referálja/The journal is indexed and abstracted by: CAB Abstracts (CABI), Science Citation Index Expanded, Zoological Record, BIOSIS previews (Thomson Reuters), Scopus (Elsevier).
Tartalom/Contents: Current Contents – Agriculture, Biology & Environmental Sciences (Thomson Reuters)

Ingyenes mutatószám kérhető a főszerkesztőtől/Free sample copies are available from the editor-in-chief: H-1078 Budapest, István utca 2. Hungary
Megrendelhető a fenti címen a szerkesztőségtől/
Subscription orders to the Editorial Office (address above)

*** Internet address
(English contents pages, subscription price, etc.)
<http://www.univet.hu/mal>

Három rektor

1959 és 1990 között rektorként vagy rektorhelyettesként fontos szerepet játszott az Állatorvostudományi Egyetem életében, fejlődésében KOVÁCS FERENC, VÁRNAGY LÁSZLÓ és B. KOVÁCS ANDRÁS, akit a klubban egymás mellett látunk. 1975-ben a lap hasábjain közös cikkben foglalták össze az előző három évtized eredményeit.

A háború után alapvető feladat volt az állatorvos-létszám emelése „a nagyüzemi állategészségügyi igényeknek megfelelő ütemben”. Az 500 hallgató mellett is kevés volt a végzettek száma: egy újdiplomásra 1974-ben 3,1 álláshely jutott. A nagyüzemi állattartás több kutatási, diagnosztikai, szaktanácsadói és gyógyítómunkát is adott. A „színvonal állandó emelése, az oktatási anyag folyamatos korszerűsítése, az önálló tanulásra, alkotó munkára, az ismereteknek aktív munkával történő elsajátítására való serkentés állandóan az egyetemi törekvések fókuszában állt”.

Jelentős fejlesztések valósultak meg: felépült a négy tanügyi épület (1974), az aula és a tornaterem. Az új, 340 férőhelyes kollégiumban már akkoriban 50-60 külföldi hallgató is lakott. A régi épületek felújítása és a műszerezettség javítása is fontos program volt. Ennek keretében jött létre az Elektronmikroszkóp és a Röntgen Laboratórium, és elkészült az új nyomda is, amelyben – többek között – az évkönyveket nyomtatták.

A képzési programban hangsúlyosan jelent meg a komplex élelmiszergazdasági szemlélet, és az állategészségügy gazdasági vetülete. Bővült a fakultatív tantárgyak köre, hogy a szakma sokrétű új igényeinek jobban meg tudjanak felelni. A bővülő külföldi munkavállalási lehetőségek és nemzetközi kapcsolatok az idegennyelv-oktatás szerepét növelték. A közéleti, társadalmi szerepvállalásra a hallgatókat – többek között – az egyetemi testületek munkájába történő bevonással, az önkormányzatiság erősítésével készítették fel.

1950-től (1974 óta önálló osztály feladatául) szervezték a továbbképzéseket és a szakállatorvos-képzést. Emellett folyamatos volt a kutatás, és már az 1970-es évek elején a hallgatók 10-15%-a vett részt a Tudományos Diákköri munkában. Erre az időszakra tehető a nemzetközi kapcsolatok erősödése, különösen a bécsi és a hannoveri főiskolákkal.

Június 1-én emlékezzünk a képen középen ülő VÁRNAGY LÁSZLÓRA, aki most lenne száz esztendő, s aki – mint egyik utóda, VISNYEI LÁSZLÓ mondta – „megbecsültségét és tiszteletét nem állami státusával vagy társadalmi funkcióival vívta ki, hanem emberi magatartásával, széles és mély klasszikus humán műveltségével, személyiségének gazdagságával...”.

Orbán Éva

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF

Dr. BALKÁ Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás
Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál
Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor
Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál
Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György
Dr. Fodor László, Dr. Gál János
Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor
Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos
Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter
Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc
Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla
Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor
Dr. Ózsvári László, †Dr. Sályi Gábor
Dr. Seregi János, Dr. Solti László
Dr. Sótornyai Péter, Dr. Szieberth István
Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás
Dr. Varga János, Dr. Vetési Ferenc
Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR

Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
Telefon/fax: (36-1) 341-3023
Internet: <http://www.univet.hu/mal>
E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
H-1223 Budapest, Park u. 2.
Telefon: (36-1) 362-8100
Telefax: (36-1) 362-8104
Internet: www.agrarlapok.hu
E-mail: info@agrarlapok.hu
Felelős kiadó: Dr. Béres András ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE

Telefon: (36-70) 232-4231, (36-1) 362-8100
Telefax: (36-1) 470-0410
E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV

made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ

Pintérmé Tóth Viktória

NYOMÁS

Gyomai Kner Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató

INDEX: 25531
HU ISSN 0025-004X

LAPTULAJDONOS

KIADÓ

Vaccine developments and pharmacological treatment options against SARS-CoV-2 infection and the control of coronaviruses in domestic animals

Literature review

Gy. Balka¹
 Á. Bálint²
 A. Cságola³
 A. Farsang³
 Á. Jézsele⁴
 I. Kiss³
 Z. Zádori⁴

1. Állatorvostudományi Egyetem,
 Patológiai Tanszék,
 H-1078 Budapest István u. 2.

*e-mail: balka.gyula@univet.hu

2. Nemzeti Élelmiszerlánc-
 biztonsági Hivatal, Állategészségügyi
 Diagnosztikai Igazgatóság,
 Budapest

3. Ceva Phylaxia, Budapest

4. Állatorvostudományi Egyetem,
 Gyógyszertani és Méregtani Tanszék

5. Agrártudományi Kutatóközpont,
 Állatorvostudományi Kutatóintézet,
 Budapest

A háziállatok főbb coronavírussai, és a SARS-CoV-2 elleni vakcinás és gyógyszeres védekezés lehetőségei Irodalmi áttekintés

Balka Gyula^{1*}, Bálint Ádám², Cságola Attila³, Farsang Attila³, Jézsele Ákos⁴, Kiss István³, Zádori Zoltán⁵

ÖSSZEFOGLALÁS

Cikksorozatuk következő részében a szerzők bemutatják a háziállatokban meg-
 betegedést okozó coronavírussokat és az ellenük való vakcinás védekezés lehet-
 ségeit. Részletesen bemutatják a legjelentősebb coronavirus által okozott kór-
 képeket, a csirkék fertőző bronchitise, a macskák fertőző hashártyagyulladás (feline infectious peritonitis, FIP) és a sertések járványos hasmenése elleni vak-
 cinák főbb típusait, a vakcinák által nyújtott védelem lehetőségeit és korlátait. Kitérnek a COVID-19 során gyermekekben megfigyelt Kawasaki-szindróma és FIP granulomatosis formája során megfigyelt érgyulladásos elváltozások hasonlósá-
 gaira, továbbá a fertőzött macrophagok kiemelt szerepére a FIP kórfejlődé-
 sében. Ezt követően bemutatják a SARS-CoV-2 elleni vakcinafejlesztések fő irá-
 nyait, ismertetik az inaktivált, az alegység-, a vektor-, a nukleinsav-, ill. az élő,
 attenuált kórokozót tartalmazó vakcinák általános tulajdonságait és a jelenlegi
 kutatásokat. Végül ismertetik a gyógyszeres kezelések legfőbb célpontjait, a leg-
 jelentősebb fejlesztési irányvonalakat, valamint a jelenleg is kipróbálás alatt álló
 gyógyszereket és az eddig közölt eredményeket.

SUMMARY

In their second review, the authors summarise the knowledge on the most
 important coronaviral diseases of the domestic animals and their respective
 vaccination control strategies. They specify the benefits and limitations of the
 available vaccines in the case of the three most important coronaviral diseases:
 avian infectious bronchitis, feline infectious peritonitis (FIP) and porcine epi-
 demic diarrhea. They describe the similarities between the vasculitis observed in
 the granulomatous form of FIP and in the Kawasaki syndrome that has recently
 been described in children affected by COVID-19. In the next part they show the
 most important ongoing vaccine developments against SARS-CoV-2, the gen-
 eral properties of the inactivated, subunit, vector, nucleic acid, and modified live
 virus based vaccinations and the results published to date regarding the new,
 pandemic coronavirus. In the final part they present the most relevant targets
 of the pharmacological treatments, the most important drug developments and
 the treatment protocols that are being tested and published so far.

***Mycoplasma gallisepticum*
infections in poultry**

K. Bekő¹
M. Gyuranecz^{1,2*}

1. Agrártudományi Kutatóközpont,
Állatorvos-tudományi Intézet
H-1143 Budapest, Hungária krt. 21.

*e-mail: m.gyuranecz@gmail.com

2. Állatorvostudományi Egyetem,
Járványtani és Mikrobiológiai Tanszék
Budapest

Baromfiállományok *Mycoplasma gallisepticum* okozta fertőzései

Bekő Katinka¹, Gyuranecz Miklós^{1,2*}

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők összefoglalják a *Mycoplasma gallisepticum*-ról és az általa okozott megbetegedésekről rendelkezésre álló legfontosabb ismereteket. Leírják, hogy a *M. gallisepticum* világszerte elterjedt fakultatív patogén kórokozó, amely pulykában és csirkében légúti megbetegedést és szaporodásbiológiai zavarokat okoz. Megállapítják, hogy a fertőzés nagy gazdasági kártétele miatt az ellene való védekezés elengedhetetlen. Bemutatják, hogy a különböző antimikrobiális szerek alkalmazása csupán rövidtávon hozhat eredményt, míg az állományok mentesítése, valamint a vakcinázás tartós megoldást nyújthat a *M. gallisepticum* fertőzés ellen.

SUMMARY

Background: *Mycoplasma gallisepticum* is a facultative pathogenic agent, which causes respiratory diseases and reproduction disorders in turkeys and chickens worldwide. The infection reduces feed intake, weight gain, egg production, and hatchability as well. *M. gallisepticum* has a strong economic impact, thus control of the infection is essential. For treatment, antimicrobial agents can be used, but it can be only a short-term solution. The most desirable method to control the disease is eradication; however, this objective is unfeasible in many farms. In these cases, vaccines can be used for prevention.

Objectives: The aim of this review is to summarise the recent knowledge about *M. gallisepticum*, especially from the aspects of diagnostics and control.

Materials and Methods: Review of the published literature. References for this review were identified by searches of PubMed, ScienceDirect, Web of Science and Google Scholar using the terms “Mycoplasma”, “avian mycoplasmosis”, “Mycoplasma gallisepticum”, “antibiotic susceptibility profiles of Mycoplasma gallisepticum”, “vaccination against Mycoplasma gallisepticum”.

Results and Discussion: Avoiding delay in diagnosis is crucial in the control of *M. gallisepticum* in poultry. Fast and reliable molecular biological techniques are available and recommended for diagnostic purposes, instead of the fastidious and time-consuming cultivation. Housing management and epidemiological rules are of considerable importance as well. For the treatment of *M. gallisepticum* infection, several antimicrobial agents can be used, but preliminary determination of antibiotic susceptibility is highly recommended to achieve good treatment efficacy and avoid the development of resistance, preserving critical antimicrobials for the therapy of humans. The most desirable method to control the disease is eradication followed by keeping the stocks free of the pathogen. However, this objective is unfeasible in many farms. In these cases, use of attenuated vaccines is recommended for prevention against *M. gallisepticum* infection.

BAROMFI

Dr. Szigeti Gábor (1944–2020)

Akik ismerték és szerették hitetlenkedve és megdöbbenéssel vették a hírt, hogy a hazai állatorvosi mikológia és mikotoxikológia valamint a takarmánybiológia széles körben elismert tudós szakembere, a Miskolci Állategészségügyi Intézet egykori igazgatóhelyettese, DR. SZIGETI GÁBOR, életének 76. évében, 2020. február 18-án, váratlanul elhunyt.

SZIGETI GÁBOR, kémia-biológia szakos tanár a mezőgazdasági tudományok kandidátusa személyében nem csak egy kiváló mikológus, és különböző akadémiai bizottságok tagja, hanem a hazai és nemzetközi szakmai körökben elismert, közszeretettnek és megbecsülésnek örvendő kollégánk, pályatársunk és barátunk ment el, a „minden élők útján”. Hirtelen halálával szinte követte mesterének, DR. ÁLDÁSY PÁL igazgatónak példáját, akit a munkatársak nevében, illetékes igazgatóhelyettesként 32 évvel ezelőtt, éppen GÁBOR búcsúztatott.

Szeretett kollégánk és barátunk emberi, szakmai alakját, a hazai állategészségügy és állattenyésztés fejlesztése érdekében végzett munkáját, példamutató szakmai, emberi életútját felidézve, hamvaitól március 8-án vettünk búcsút. Emlékének méltó megőrzését szívügyünknek tekintve, legyen szabad a volt munkatársak (állatorvosok, állattenyésztők, mikrobiológusok, mikológusok) és barátok nevében, SZIGETI GÁBOR szakmai életútját a Magyar Állatorvosok Lapja olvasói számára is dióhéjban az alábbiak szerint összefoglalni.

GÁBOR szakmai életútja 1969-ben, a sokunk számára oly kedves, Miskolci Állategészségügyi Intézetben, DR. ÁLDÁSY PÁL igazgató atyai és baráti irányítása alatt és az intézeti szakemberek baráti, kollegiális támogatásával beindított kémiai, biokémiai, mikológiai és mikrobiológiai diagnosztikai munkával kezdődött, s e téren az első vidéki laborok megalakítását eredményezte. Igazgatói kezdeményezésre, a takarmányok gombák és mikotoxinok szennyeződésének állategészségügyi kihatásai tárgyában, PROF. BÁNHEGYI JÓZSEF (ELTE-TTK Mikrobiológiai Tanszék) témavezetésével, elkészítette és 1976-ban sikeresen megvédte *kandidátusi disszertációját*, amely témakörben másokat is önzetlenül oktatott, segített. Ugyanakkor, egy percig nem feledkezett el a gyakorlatban (elsősorban az állattartó nagyüzemekben) jelentkező, sokszor igen jelentős veszteségek okának felderítését célzó helyszíni vizsgálatokról sem. Kiszállásain is megnyilvánuló sokoldalú tudását, problémamegoldó készségét, a kollégák örömmel és köszönettel hasznosították. Benne az „*Állománydiagnosztika*” egyik korai és jeles képviselőjét tisztelték. Ilyen minőségében GÁBOR is a „Miskolci (ÁLDÁSY-féle) Iskola” kiemelkedő egyénisége is volt.

Időközben 3 évig (1978–81) elismert szaktanácsadóként szolgált Kubában, a havannai Központi Élelmiszer-tudományi és Takarmányvizsgáló (un. bromatológiai) Intézetben, ahol a rendkívül nehéz és szokatlan körülmények ellenére is számos új vizsgálati módszert honosított meg, tovább öregbítve a magyar szakemberek és intézményeik jó hírét.

GÁBOR szakmai életének további fontos és érdekes állomása a „Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia” (jelenleg: Széchenyi István Egyetem, Mezőgazdasági és Élelméztudományi Kar) Takarmányozástani Tanszéke volt (1988–1991), ahol PROF. SCHMIDT JÁNOS meghívására, egyetemi docensként végzett takarmányozásélettani és takarmánytartósítási kísérleteket. Ezekhez a szükséges módszertani fejlesztésekkel, a modern műszerpark beszerzésével és hadrendbe állításával, kiváló kémiai alapismereteivel, valamint szellemes megoldásaival és nagy munkabírású, tetterkész egyéniségével, nagyon eredményesen járult hozzá. Az így kialakított laboratóriumi háttérrel megerősödve vett részt az üzemi és laboratóriumi kísérletekben, a hazai és külföldi együttműködésekbe involváló kutatásokban, s hosszú időre megalapozta az idevonatkozó óvári kutatások további sikereit.

Később (1991–1996), addigi tudását és tapasztalatait az Állatorvostudományi Egyetem Központi Laboratóriumának vezetőjeként hasznosítva, azokat klinikai mikológiai és gyógyszerfejlesztési munkákkal egészítette ki. Többek között DR. KISS GABRIELLA kandidátusi és pályadíjas (1993) témájához nyújtott segítséget a kutyák sardjadzógomba (*Malassezia*) okozta fülgyulladására irányuló kutatásokban. Ezek eredményeként a kutyák igen gyakori és makacs, külsőhallójárat-gyulladása elleni kezeléseik sikerét tudták növelni.

Neurohumoral and biochemical background of feline idiopathic cystitis

Literature review

P. Hatala*
A. Lajos
K. Orbán
G. Mátis
Zs. Neogrády

ÁTE Élettani és Biokémiai Tanszék,
Biokémiai Osztály
H-1078 Budapest, István utca 2.

*e-mail: hatala.patti@gmail.com

Macskák idiopatikus húgyhólyaggyulladásának neurohumorális és biokémiai háttere

Irodalmi összefoglaló

Hatala Patrícia*, Lajos Andrea, Orbán Kata, Mátis Gábor, Neogrády Zsuzsanna

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők jelen irodalmi összefoglalóban ismertetik a házimacskák idiopatikus húgyhólyaggyulladásának előfordulását, kóroktanát, kórfejlődésének neurohumorális és biokémiai hátterét, diagnosztikai, kezelési lehetőségeit, ill. a betegség *in vitro* vizsgálatának lehetséges módjait. A kórkép a házimacskák körében világszerte elterjedt, alsó húgyúti tünetekkel – pl. gyakori vizelési inger, nehezített vizelés, véres vizelet – járó betegsége, amelynek kórfejlődése jelenleg nem teljesen tisztázott, azonban korábbi irodalmi adatok alapján elmondható, hogy kialakulásában több szervrendszer – húgyhólyag, mellékvese, idegrendszer, immunrendszer – együttesen érintett.

SUMMARY

In the present literature review, the authors describe the occurrence, neurohumoral and biochemical background, pathomechanism, clinical findings, diagnostics and therapy of Feline Idiopathic Cystitis (FIC). Lower urinary tract dysfunction caused by different pathological factors, such as bacterial urinary tract infections, neoplasia, urolithiasis or parasites, is one of the most common diseases in domestic cats worldwide. However, the factors causing the clinical signs may also be unknown, in which case the disease is called idiopathic cystitis. These symptoms can include variable combination of haematuria, stranguria, dysuria and periuria.

The exact cause and pathogenesis of the disease are not well understood, but widely studied, hence FIC can be a multifactorial disease, which is a complex interaction between the urinary bladder, adrenal glands, nervous system, immune system and the environment where the cat lives. Based on former studies it is strongly suggested that stress may have an important role in the history of FIC, so the examination of this factor is essential to gain a deeper knowledge of the development of the disease.

Currently there is no well-accepted diagnostic test for FIC; therefore, the disease is mostly diagnosed by excluding other options. Abdominal radiography and ultrasonography, urinalysis including bacterial culture and in rare cases cystoscopy are needed to exclude other diseases causing lower urinary tract signs. For the management of the FIC multimodal environmental modification and analgesic therapy should be provided.

The authors also investigate the pathomechanism of FIC by creating a primary uroepithelial cell culture of feline origin as an *in vitro* system, which could be useful in analysing the effects of various factors (such as bacterial, hormonal, nervous, immunological, toxic, etc.) separately or in a targeted combination.

KISÁLLAT

Possibilities to reduce losses in the control of African swine fever

M. Battay^{1*}
P. Lehotzky²
A. Gyurcsó¹
N. Bleier⁴
L. Csirke⁵
B. Cs. Illés³
L. Ózsvári¹

1. Állatorvostudományi Egyetem
H-1078 Budapest, István u. 2.

*e-mail: battay.marton@univet.hu

2. Országos Magyar Vadászkamara
Budapest

3. Szent István Egyetem
Gödöllő

4. Agrárminisztérium, Vadgazdálkodási
Főosztály Gemenci vadgazdálkodási
tájegység (409) Szekszárd

5. Agrárminisztérium, Vadgazdálkodási
Főosztály, Bükk-i tájegység (203) Eger

Kárcsökkentési lehetőségek az afrikai sertéspestis elleni védekezésben

Battay Márton^{1*}, Lehotzky Pál², Gyurcsó Adrienn¹, Bleier Norbert⁴, Csirke László⁵, Illés Bálint Csaba³, Ózsvári László¹

ÖSSZEFOGLALÓ

A szerzők közleményükben bemutatják, hogy az afrikai sertéspestis elleni védekezés kapcsán milyen lehetőségeket látnak a hatósági jogalkalmazás optimalizálására a vadgazdálkodásban. Ismertetik a járványügyi védekezés során a felmerülő gyakorlati problémákat és ezek lehetséges megoldásait, továbbá vizsgálják annak lehetőségét, hogy az állami kompenzációval térített, egészséges vadhús ne 1. kategóriájú állati melléktermékként végezze, hanem kerüljön értékesítésre, feldolgozásra, aminek révén biztosíthatóvá válna a járványügyi védekezés morális és gazdasági veszteségeinek mérséklése.

SUMMARY

Background: In the successful control of African Swine Fever (ASF) all the stakeholders, including game hunting associations, must cooperate effectively, and the regulatory procedures should continuously be optimized and adjusted to the changing epidemiological circumstances.

Objectives: The purpose of this study is to survey the economic impact on game management of the spread of ASF and that of its control measures, and to make suggestions about prevention and reduction of financial losses of the game hunting associations.

Materials and Methods: The authors personally interviewed the ASF expert group of the 52 Hungarian regional wildlife managers to survey their opinion about the impact of ASF on game management and their suggestions to improve the control of the disease and to decrease its costs. In the research the official database of game meat establishments in Hungary was also used.

Results and Discussion: The experts stated that it is time to amend the official provisions regarding game meat because of introducing higher ASF risks categories in the entire territory of Hungary, as its consumption does not impose any threats to public health. Therefore, from both ethical and financial point of view the consumable and state-compensated game carcasses should not be destroyed as Category 1 risk material, rather be processed and marketed, if the official laboratory examination is ASF negative. Furthermore, it would significantly help implementing the control measures properly, if no stakeholder was forced to take part in the ASF control program despite its primary interest and basic principles, that would facilitate an effective collaboration among all the stakeholders.